(19) Országkód

HU

SZABADALMI LEÍRÁS

(11) Lajstromszám:

218 158 B

(21) A bejelentés ügyszáma: P 94 03842(22) A bejelentés napja: 1993. 11. 10.

(23) Módosítási elsőbbség: 1994. 07. 01.

(30) Elsőbbségi adatok:

92/13615 1992. 11. 12. FR

(86) Nemzetközi bejelentési szám: PCT/FR 93/01103

(87) Nemzetközi közzétételi szám: WO 94/11391

(51) Int. Cl.⁷

C 07 K 5/06 A 23 L 1/236

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG

MAGYAR SZABADALMI HIVATAL

(40) A közzététel napja: 1996. 03. 28.

(45) A megadás meghirdetésének dátuma a Szabadalmi

Közlönyben: 2000. 06. 28.

(72) (73) Feltalálók és szabadalmasok: Nofre, Claude, Lyon (FR) Tinti, Jean-Marie, Chassieu (FR)

(74) Képviselő:

DANUBIA Szabadalmi és Védjegy Iroda Kft., Budapest

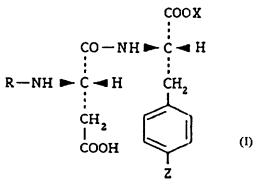
(54) Édesítőszerként alkalmas vegyületek, azokat tartalmazó édesítőszer-készítmények, valamint eljárás azok előállítására

KIVONAT

A találmány szerinti édesítőszer vagy fiziológiásan elfogadható sói (I) általános képletében

- R jelentése CH₃(CH₂)₂CH₂, (CH₃)₂CHCH₂, (CH₃)₂CHCH₂CH₂, CH₃CH₂CH(CH₃)CH₂, (CH₃CH₂CHCH₂ vagy (CH₃)₃CCH₂CH₂ képletű csoport, ciklohexil-, cikloheptil-, ciklooktil-, ciklopentil-metil-, ciklohexil-metil-, 3-fenil-propil-, 3-metil-3-fenil-propil-, 3,3-dimetil-ciklohexil-, 2-hidroxi-ciklohexil-, 3-(4-hidroxi-3-metoxi-fenil)-propil-, 3-(4-hidroxi-3-metoxi-fenil)-1-metil-propil- vagy 3-(4-hidroxi-3-metoxi-fenil)-1-metil-2-propenil-csoport,
- X jelentése CH₃, CH₂CH₃, CH(CH₃)₂, CH₂CH₂CH₃ vagy C(CH₃)₃ képletű csoport és
- Z jelentése hidrogénatom vagy hidroxilcsoport.

A találmány tárgyköréhez tartoznak továbbá a fenti édesítőszereket tartalmazó édesítőszer-készítmények és előállítási eljárásuk, valamint eljárás ilyen vegyületek előállítására. A találmány szerinti eljárás során egy (II) általános képletű vegyületet – amely képletben X és Z jelentése a fentiekben megadott – az előállítandó vegyület R csoportjának megfelelően helyettesített aldehiddel vagy ketonnal kondenzáltatnak, majd a kapott imint in situ nátrium-[ciano-trihidrido-borát](1-)-tal redukálják, ahol R jelentése a fentiekben megadott.

HU 218 158 E

5

10

2

A találmány aszpartámból származtatott, új vegyületekre vonatkozik, amelyek alkalmasak édesítőszerként. A találmány továbbá ilyen vegyületeket tartalmazó édesítőszerkészítményekre, valamint ezen vegyületek és ezeket tartalmazó édesítőszerek előállítására vonatkozik.

Ezek az új vegyületek különösen alkalmasak számos termék, így italok, élelmiszerek, édességek, cukrászsütemények, rágógumik, higiénés termékek és piperecikkek, valamint kozmetikai, gyógyászati és állatgyógyászati termékek édesítésére.

Ismeretes, hogy az ipari léptékű alkalmazhatósághoz egy édesítőszernek először olyan nagyfokú édesítőképességgel kell rendelkeznie, ami lehetővé teszi a használatával járó költségek csökkentését, másodszor pedig kielégítő – azaz a használat körülményeivel öszszeférhető – stabilitást kell mutatnia.

A jelenleg kereskedelmi forgalomban kapható édesítőszerek között a legnagyobb mértékben az aszpartám néven ismert, (A) képletű N-L-α-aszpartil-L-fenil-alanin-1-metil-észtert használják (US 3 492 131). E vegyűlet egyik legnagyobb előnye két természetes aminosavon, nevezetesen a L-aszparaginsavon és az L-fenilalaninon alapuló kémiai felépítése. E vegyület viszonylag gyenge édesítőképessége azonos tömegre vonatkoztatva a szacharóz 120–180-szorosának felel meg. Kitűnő organoleptikus tulajdonságai ellenére e vegyület fő hátrányai: viszonylag csekély édesítőképessége miatt költséges termék, és az édesítőszerek használatának bizonyos körülményei között, különösen semleges közegben mutatott viszonylag csekély stabilitása korlátozza 30 ipari alkalmazásárak lehetőségeit.

Aszparaginsav N-arilszármazékairól és azok amidjairól ismertették, hogy enkafalinázt és aminopeptidázt gátló hatásúak [J. Enzyme Inhibition, 5., (2) 133–149. (1991). E vegyületek fenil-alaninból származtatott molekularészt nem tartalmaznak, továbbá édesítőképességükről sem számoltak be.

A fentiek alapján az élelmiszeriparban igény mutat-kozik új édesítőszer iránt, amely nagy édesítőképességet mutat, így lehetővé teszi a költségek csökkentését, és – különösen semleges közegben – legalább olyan stabil, mint az aszpartám, vagy pedig stabilitása meghaladja az aszpartámét. Ezért számos édes dipeptidet vagy dipeptidanalógot szintetizáltak [Janusz, J. M.: Progress in Sweeteners (szerkesztő: Grenby, T. H.), Elsevier, London, 1989, 1–46.], azonban eddig az aszpartám kivételével egyikük sem elégítette ki az édesítőszerrel szemben támasztott fő követelményeket, nevezetesen: a kitűnő organoleptikus tulajdonságokat, a használat költségeinek csökkentése céljából kellően nagy édesítő-képességet és kielégítő stabilitást.

Meglepő módon azt állapítottuk meg, hogy az aszpartám édesítőképességét jelentős mértékben növelhetjük azáltal, hogy bizonyos csoportokat, különösen megfelelően megválasztott szénhidrogéncsoportokat kapcsolunk az aszpartám szabad amincsoportjához. Ily módon az aszpartám édesítőképességét akár 80-szorosára növelhetjük, ahol az édesítőképesség az R csoport sajátos természetétől függően változik. A találmány alapját ez a felismerés képezi. Hasonló eredmények figyelhetők meg az N-L-α-aszpartil-α-fenil-alanin etil-, izopropil-, propil- és terc-butil-észterei (US 3 492 131), valamint az N-L-α-aszpartil-L-tirozin-1-metil-észter (US 3 475 403) esetében.

A fentiek alapján a találmány (I) általános képletű vegyületek és fiziológiásan elfogadható sóik, amely képletben

- R jelentése CH₃(CH₂)₂CH₂, (CH₃)₂CHCH₂, (CH₃)₂CHCH₂CH₂, CH₃CH₂CH(CH₃)CH₂, (CH₃CH₂)₂CHCH₂ vagy (CH₃)₃CCH₂CH₂ képletű csoport, ciklohexil-, cikloheptil-, ciklooktil-, ciklopentil-metil-, ciklohexil-metil-, 3-fenil-propil-, 3-metil-3-fenil-propil-, 3,3-dimetil-ciklopentil-, 3-metil-ciklohexil-, 3,3,5,5-tetrametil-ciklohexil-, 2-hidroxi-ciklohexil-, 3-(4-hidroxi-3-metoxi-fenil)-1-metil-2-propenil-, 3-(4-hidroxi-3-metoxi-fenil)-1-metil-2-propenil-csoport,
- X jelentése CH₃, CH₂CH₃, CH(CH₃)₂, CH₂CH₂CH₃ vagy C(CH₃)₃ képletű csoport és
- Z jelentése hidrogénatom vagy hidroxilcsoport.

Nagy édesítőképességű, N-helyettesített aszpartámszármazékok megismerhetők a technika állásából. EP 0 107 597 (US 4 645 678) aszpartám olyan N-fenilkarbamoil- vagy N-fenil-tiokarbamoil-származékait írja le, amelynek édesítőképessége a szacharózénak akár 55 000-szerese is lehet. Ezen N-fenil-karbamoil- vagy N-fenil-tiokarbamoil-csoportok és a találmány szerinti vegyületek N-szénhidrogéncsoportjai között azonban nincs szerkezeti hasonlóság.

További N-helyettesített aszpartámszármazékokat is ismertettek (lásd Janusz, J. M. előzőekben idézett munkáját), azonban ezek a vegyületek sem mutattak szerkezeti hasonlóságot a találmány szerinti N-szénhidrogén-származékokkal.

A technika állása ténylegesen szakmai előítéletet tartalmazott, amely a szakember figyelmét eltérítette attél, hogy aszpartám nagy édesítőképességű N-szénhidrogén-származékait kutassa. Az aszpartám irodalomban ismertetett egyetlen N-szénhidrogén-származékát, nevezetesen a (B) képletű N-(N,N-dimetil-L-α-aszparti:)-L-fenil-alanin-1-metil-észtert ugyanis keserű ízű vegyületként ismertették [Mazur R. H. és munkatársai: J. Amer. Chem. Soc., 91., 2684–2691. (1969)].

Vizsgálataink azt a megfigyelést eredményezték, hogy az aszpartám N-szénhidrogén-származékainak organoleptikus tulajdonságai egyáltalán nem becsülhetők meg előre, és szerkezetileg nagyon hasonló szénhidrogéncsoportok esetről esetre édes, keserű-édes, keserű vagy íztelen aszpartámszármazékokhoz vezethetnek. Ezenkívül az EP 0 338 946 (US 4 935 517) dokumentumban a L-aszparaginsav (n=1) vagy L-glutaminsav (n=2) olyan (III) általános képletű N-szénhidrogén-származékait ismertették, amely képletben R jelentése 5–13 szénatomos telített vagy telítetlen aciklusos, ciklusos vagy vegyes szénhidrogéncsoport, R' jelentése 4-ciano-fenil-, 2-ciano-pirid-5-il- vagy 2-ciano-pirir idin-5-il-csoport, és n értéke 1 vagy 2.

A találmány szerinti vegyületek abban különböznek a technika állásából ismert ezen vegyületektől, hogy sajátos L-aszparaginsav-származékok, olyan R' csoportot tartalmaznak, amely nem mutat szerkezeti analógiát az EP 0 338 946 dokumentumban ismertetettekkel, továbbá aktivitásuk nagyon sajátos N-szénhidrogén-csoportok megválasztásától függ.

A szerkezet/aktivitás viszonya terén lefolytatott vizsgálataink ténylegesen ahhoz a megfigyeléshez vezettek, hogy az EP 0 338 946 dokumentumban a leghatásosabbként ismertetett N-szénhidrogéncsoportok aszpartámmal kombinálva keserű vagy keserű-édes vegyületekhez vezetnek. Különösképpen fennáll ez a tény az N-heptilcsoport esetén, amely a technika állásához tartozó dokumentum szerint az egyik legédesebb vegyületet adja, míg viszont aszpartámmal kombinálva nagyon keserű utóízzel rendelkező vegyületet erednényez.

Azt is igazoltuk, hogy a találmány szerinti vegyületek stabilitása az élelmiszer-készítmények előállítása során szokásos körülmények között meghaladja az aszpartámét. Ez az előny annál fontosabb, minthogy az aszpartám használatát korlátozó tényezők egyike bizonyos élelmiszer-készítményekben közel semleges, azaz 7 körüli pH-jú közegekben mutatott nagyon csekély stabilitásából ered. Ez gyakran előfordul tejtermékek, cukrászsütemények vagy magas hőmérsékletű főzést igénylő további készítmények, rágógumi és fogpaszta esetén.

70 °C hőmérsékleten 7-es pH-jú vizes oldatban hosszú időtartamú hevítés útján lefolytatott gyorsított öregedési vizsgálatok során egy jellegzetes, a szacharózhoz viszonyítva 10 000-szeres édesítőképességű, találmány szerinti vegyület, az N-[N-(3,3-dimetil-butil)-L-α-aszpartil]-L-fenil-alanin-1-metil-észter felezési ideje mintegy 6 óra, míg hasonló körülmények között az aszpartám felezési ideje csak 10 perc. A találmány szerinti vegyület stabilitása így 36-szorosa az aszpartám stabilitásának. Hasonló eredményeket kaptunk a találmány szerinti egyéb vegyületek esetén is.

Azt is igazoltuk, hogy a találmány szerinti vegyületek stabilitása 3-as körüli pH-jú savanyú közegekben legalább eléri vagy meghaladja az ismert vegyületekét. Az említett pH jellemző az üdítőitalokra, amelyek az édesítőszerek egyik fő alkalmazási területét jelentik.

Nagy édesítőképességük révén a találmány szerinti vegyületek aszpartámhoz viszonyított további előnye az, hogy élelmiszerekben történő alkalmazásuk során nagyon csekély mennyiségű hatóanyagot lehet használni. Ennek következtében az aszpartám bizonyos alkotórészeinek, nevezetesen az L-fenil-alaninnak és a metanolnak gyakran vitatott jelenléte élelmiszertermékekben jelentősen csökkenthető a találmány szerinti édesítőszerek használata révén. Így l l üdítőitalban lévő 550 mg aszpartám helyettesíthető a találmány leírásában ismertetett N-[N-(3,3-dimetil-butil)-L-α-aszpartil]-L-fenil-alanin-1-metil-észter 7 mg-jával, és ezáltal a kényszerűen elfogyasztott L-fenil-alanin és metanol mennyisége 80-ad részére csökkenthető azonos organoleptikus tulajdonságok megtartása mellett.

A fentiek alapján a találmány első ízben biztosítja aszpartám új N-szénhidrogén-származékait vagy annak analógjait, amelyek egyidejűleg kitűnő organoleptikus tulajdonságokat és nagy, azonos tömegre vonatkoztatva a szacharóz édesítőképességének 10 000-szereséig terjedő édesítőképességet mutatnak, és amelyek stabilitása legalább eléri vagy meghaladja az aszpartámét, amelynek révén az élelmiszer-készítményekben történő alkalmazás lehetősége megnő.

A találmány különösen előnyös változatai az (I) általános képletű vegyületek szűkebb körét alkotó (la) általános képletű vegyületek, amely képletben R jelentése a fenti.

A találmány szerinti különösen előnyös megoldások az (1) képletű N-[N-(3,3-dimetil-butil)-L-α-aszpartil]-L-fenil-alanin-1-metil-észter (az I. táblázat 6. vegyülete) vagy a (2) képletű N-{N-[3-(4-hidroxi-3-metoxi-fenil)-propil]-L-α-aszpartil}-L-fenil-alanin-1-metil-észter (az I. táblázat 18. vegyülete), vagy pedig a (3) képletű N-[N-(3-fenil-propil)-L-α-aszpartil]-L-fenil-alanin-1-metil-észter (az I. táblázat 12. vegyülete).

A találmány szerinti vegyületeket fiziológiailag elfogadható szervetlen vagy szerves savakkal vagy bázisokkal sókká is alakíthatjuk, ennek következtében megnő a vegyületek oldhatósága. A találmány szerinti vegyületek előnyösen hidrogén-kloriddal alkotott só alakjában vagy nátrium-, kálium-, ammónium-, kalciumvagy magnéziumsók alakjában vannak jelen.

A találmány továbbá édesítőszer-készítmények, amelyekben édesítőszerként legalább egy fenti vegyület van jelen, valamint eljárás a fenti vegyületeket tartalmazó, az előzőekben tárgyalt különböző termékekben használt édesítőszerek előállítására.

A találmány szerinti édesítőszereket bármilyen ehető termékhez hozzáadhatjuk, amelynek édes ízt akarunk kölcsönözni, feltéve, hogy a kívánt édes íz eléréséhez elegendő mennyiségben adagoljuk. Az édesítőszer optimális felhasználási koncentrációja számos tényezőtől függ, így többek között az édesítőszer édesítőképességétől, a termékek tárolási és felhasználási körülményeitől, a termékek sajátos alkotórészeitől és az édes íz kivánt mértékétől. Ehető termék eléréséhez alkalmazandó édesítőszer optimális mennyiségét szakember rutinszerű érzékszervi vizsgálatok útján könnyen meghatározhatja. A találmány szerinti édesítőszereket az ehető termék 1 kg vagy 1 l mennyiségére vonatkoztatva - a vegyület édesítőképességétől függően - általában 0,5-50 mg mennyiségben adjuk az ehető termékekhez. A tömény termékek nyilvánvalóan nagyobb mennyiségű édesítőszert tartalmaznak, és ezeket a tervezett végső felhasználásnak megfelelően később higítják.

A találmány szerinti édesítőszereket az édesítendő termékekhez hozzáadhatjuk tiszta alakban, nagy édesítőképességük következtében azonban ezeket a vegyületeket általában megfelelő hordozóval vagy szaporítóanyaggal keverjük.

Megfelelő hordozók vagy szaporítóanyagok lehetnek: polidextróz, keményítő, malátadextrinek, cellulóz, metil-cellulóz, karboxi-metil-cellulóz és egyéb cellulózszármazékok, nátrium-alginát, pektinek, gyanták, tejcukor, malátacukor, glükóz, leucin, glicerin, mannitol, szorbitol, nátrium-hidrogén-karbonát, foszforsav, citromsav, borkősav, fumársav, benzoesav, szorbinsav és

propionsav, továbbá azok nátrium-, kálium- és kalciumsói, valamint azok ekvivalensei.

A találmány szerinti édesítőszereket ehető készítményekben alkalmazhatjuk egyedüli édesítőszerként vagy további édesítőszerekkel együtt, amelyek többek között 5 lehetnek szacharóz, keményítőszörp, gyümölcscukor, édes dipeptidszármazékok vagy analógjaik (aszpartám, alitám), neoheszperidin-dihidrokalkon, hidrogénezett izomaltóz, szteviozid, L-cukrok, glicirrizin, xilitol, szorbitol, mannitol, aceszulfám, szacharin és nátrium-, kálium-, ammónium- és kalciumsója, ciklámsav és nátrium-, kálium- és kalciumsója, szukralóz, monellin, taumatin és azok ekvivalensei.

A találmány szerinti vegyületeket előállíthatjuk számos, a szakirodalomban ismertetett eljárással. Ezért a találmány továbbá eljárás az (I) általános képletű vegyület előállítására. Az eljárás során egy (II) általános képletű vegyületet – amely képletben X és Z jelentése a fentiekben megadott – az előállítandó vegyület R csoportjának megfelelően helyettesített aldehiddel vagy ketonnal kondenzáltatunk, majd a kapott imint *in situ* nátrium-[ciano-trihidrido-borát](1-)-tal redukáljuk, ahol R jelentése a fenti.

Ezt a reduktív N-monoalkilezési eljárást a szakirodalom ismertette [Ohfune és munkatársai: Chemistry Letters, 1984, 441–444].

A találmány szerinti olyan vegyületet, ahol R jelentése (CH₃)₃CCH₂CH₂ képletű csoport, előállíthatunk kereskedelmi forgalomban kapható (CH₃)₃CCH₂CHO képletű 3,3-dimetil-butiraldehid aldehidprekurzorból.

Megjegyezzük, hogy a találmány szerinti vegyületeket közvetlenül aszpartámból vagy analógjaiból állítjuk elő. Ami az aszpartámszármazékokat illeti, ez különösen jelentős előny, minthogy az aszpartám olyan kereskedelmi termék, amelynek szintézise tökéletesen megoldott. 35

A találmány szerinti vegyületek tisztítását sav vagy só alakban ismert eljárásokkal, így kristályosítás vagy kromatográfia útján folytatjuk le. Szerkezetüket és tisztaságukat hagyományos eljárásokkal (vékonyréteg-kromatográfia, nagy teljesítőképességű folyadékkromatográfia, infravörös-spektrometria, mágneses magrezonancia és elemanalízis útján) ellenőrizzük.

A következőkben gyakorlati példákon keresztül szemléltetjük a találmány megvalósítását és a találmány-ból eredő előnyöket.

Ezekben a példákban az ismertetett vegyületek édesítőképességét 8, gyakorlott szakemberből álló csoport határozta meg. Ez különböző koncentrációjú vizes oldatokban lévő vegyületek ízének 2, 5 vagy 10 tömeg%-os szacharóz referenciaoldatokkal való összehasonlítása út-

ján történt. A szacharózzal összehasonlított vegyület édesítőképessége ennek alapján az illető vegyület és a szacharóz közötti, azonos édesítőintenzitás esetére meghatározott tömegaránynak felel meg, azaz amikor a vizsgált vegyület oldatának és a szacharóz referenciaoldatának az édes ízét a vizsgálatot végzők többsége azonos édesítőintenzitásúnak tekinti.

A találmány szerinti vegyületek és aszpartám stabilitását nagy teljesítőképességű folyadékkromatográfiás eljárással (HPLC) határoztuk meg. Ennek során megállapítottuk savanyú (foszfátpufferral 3-as pH-ra pufferolt) közegben vagy semleges (foszfátpufferral 7-es pH-ra pufferolt) közegben 70 °C hőmérsékleten lefolytatott gyorsított öregedési vizsgálat után visszamaradó termék mennyiségét. Az ily módon vizsgált vegyületek stabilitását a felezési idő (az 50%-os bomlásnak megfelelő idő) útján állapítottuk meg.

Előállítási példa

Az (1) képletű N-[N-(3,3-dimetil-butil)-L-α-aszpartil]-L-fenil-alanin-1-metil-észtert (az I. táblázat 6. vegyületét) a következő módon állítjuk elő.

4 g (39,8 mmol), kereskedelmi forgalomban kapható 3,3-dimetil-butiraldehidet 10,6 g (36,2 mmol) aszpartám és 1,6 g (25,3 mmol) nátrium-[ciano-trihidrido-bo-rát](1-) 50 ml metanolban lévő elegyéhez adjuk. Az oldatot 24 órán át szobahőmérsékleten keverjük, majd vákuum alatt száraz állapot eléréséig betöményítjük. A kapott maradékot 1 mol/l koncentrációjú vizes sósavoldatban vesszük fel mindaddig, míg a pH értéke közelítőleg semleges lesz. A képződött gyantaszerű csapadékot szűrjük, vákuumban szárítjuk, majd etanol és víz (1:1 térfogatarányú) elegyéből vagy acetonitrilből átkristályosítva 9 g N-[N-(3,3-dimetil-butil)-L-α-aszpartil]-L-fenilalanin-1-metil-észtert kapunk (kitermelés: 62%).

A kapott vegyület édesítőképessége 2, 5 és 10 tömeg%-os szacharózoldathoz hasonlítva azonos tömegre vonatkoztatva a szacharóz 10 000-szeresének felel meg

Aszpartámmal összehasonlítva a fenti vegyület 7 mg/l koncentrációjú vizes oldata édesítőintenzitásban kifejezve 550 mg/l koncentrációjú aszpartámoldatnak felel meg, eszerint a fenti vegyület édesítőképessége mintegy 80-szorosa az aszpartáménak.

Az I. táblázat további találmány szerinti vegyületek édesítőképességét tünteti fel, amely vegyületeket aszpartámból kaptunk a fenti eljáráshoz hasonló, a szakember számára egyértelmű módon. Az édesítőképességet 2 tömeg%-os szacharózoldathoz viszonyítva határoztuk meg.

I. táblázat
(la) általános képletű vegyületek

50

40

45

A vegyület száma	R	Édesítőképesség
1.	CH ₃ CH ₂ CH ₂ CH ₂	400
2.	(CH ₃) ₂ CHCH ₂	500
3.	(CH ₃) ₂ CHCH ₂ CH ₂	1300

I. táblázat (folytatás)

A vegyület száma	R	Édesítőképesség
4.	(R,S)-CH ₃ CH ₂ CH(CH ₃)CH ₂	900
5.	(CH ₃ CH ₂) ₂ CHCH ₂	2 000
6.	(CH ₃) ₃ CCH ₂ CH ₂	10 000
7.	ciklohexil	800
8.	cikloheptil	900
9.	ciklooktil	1 000
10.	ciklopentil-metil	1 500
11.	ciklohexil-metil	800
12.	C ₆ H ₅ CH ₂ CH ₂ CH ₂	1 500
13.	(R,S)-C ₆ H5CH(CH ₃)CH ₂ CH ₂	1 200
14.	3,3-dimetil-ciklopentil	150
15.	(R,S)-3-metil-ciklohexil	1 000
16.	3,3,5,5-tetrametil-ciklohexil	1 000
17.	(R,S)-2-hidroxi-ciklohexil	800
18.	(3-OCH ₃ ,4-OH)C ₆ H ₃ CH ₂ CH ₂ CH ₂	2 500
19.	(3-OCH3,4-OH)C6H3CH=CHCH2	2 000
20.	(R,S)-(3-OCH ₃ ,4-OH)C ₆ H ₃ CH ₂ CH ₂ CH(CH ₃)	500
21.	(R,S)- $(3-OCH3,4-OH)C6H3CH=CHCH(CH3)$	500

További (Ia) általános képletű vegyületek édesítő-képességére megállapítottuk, hogy szacharózhoz viszonyítva az N-[N-(3,3-dimetil-butil)-L-α-aszpartil]-L-fenil-alanin-1-etil-észtere 2000-szeres, míg az N-[N-(3,3-dimetil-butil)-L-α-aszpartil]-L-tirozin-1-metil-észter 4000-szeres (2 tömeg%-os szacharózoldattal összehasonlítva).

A csatolt 1. ábra néhány találmány szerinti vegyület aszpartámhoz (a görbe) viszonyított stabilitási görbéjének összehasonlító diagramja, amelybe az I. táblázat 2., 5. és 6. vegyületé (b, c, illetve d görbe) vontuk be. Ezeket a görbéket gyorsított öregedés során kaptuk, miközben az 1 g/l koncentrációjú oldatokat 3-as pH-jú savanyú közegben 70 °C hőmérsékleten hevítettük. Ilyen vizsgálati körülmények között az aszpartám felezési ideje mintegy 24 óra, míg a találmány szerinti vegyületek felezési ideje 35 óra (2. vegyület), 96 óra (5. vegyület) és 55 óra (6. vegyület), ami az aszpartámét akár 4-szeresen meghaladó stabilitásnak felel meg.

A csatolt 2. ábra néhány találmány szerinti vegyület aszpartámhoz (a görbe) viszonyított stabilitási görbéjének összehasonlító diagramja, amelybe az I. táblázat 2., 5. és 6. vegyületét (b, c, illetve d görbe) vontuk be. Ezeket a görbéket gyorsított öregedés során kaptuk, miközben az 1 g/l koncentrációjú oldatokat 7-es pH-jú semleges közegben 70 °C hőmérsékleten hevítettük. Ilyen vizsgálati körülmények között az aszpartám felezési ideje nagyon rövid, mintegy 10 perc, míg a találmány szerinti vegyületek felezési ideje 4 óra 15 perc (2. vegyület), 2 óra (5. vegyület) és 10 óra (6. vegyület), ami az aszpartámét akár 60-szorosan meghaladó stabilitásnak felel meg.

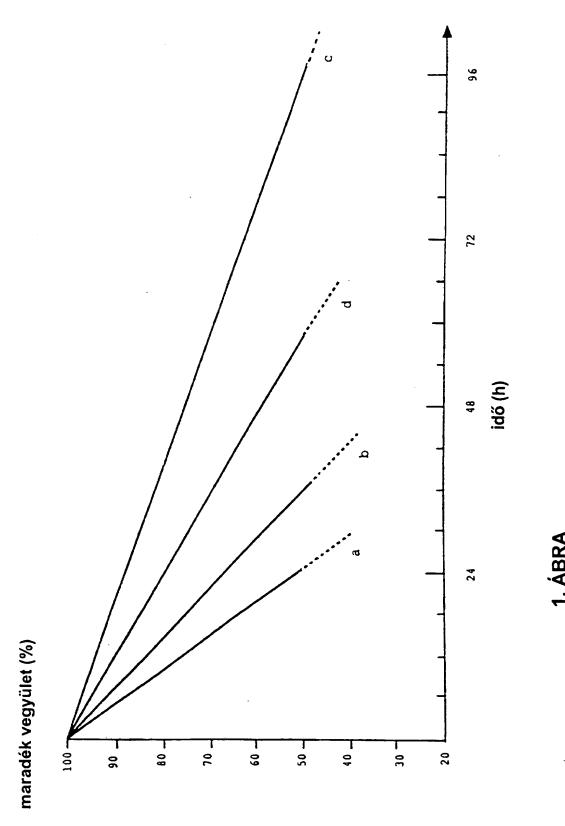
SZABADALMI IGÉNYPONTOK

1. (I) általános képletű vegyületek és fiziológiásan elfogadható sóik, azzal jellemezve, hogy a képletben

- R jelentése $CH_3(CH_2)_2CH_2$ (CH₃)₂CHCH₂, CH₃CH₂CH(CH₃)CH₂, (CH₃)₂CHCH₂CH₂,35 (CH3CH2)2CHCH2 vagy (CH3)3CCH2CH2 képletű csoport, ciklohexil-, cikloheptil-, ciklooktil-, ciklopentil-metil-, ciklohexil-metil-, 3-fenil-propil-, 3-metil-3-fenil-propil-, 3,3-dimetil-ciklopentil-, 3metil-ciklohexil-, 3,3,5,5-tetrametil-ciklohexil-, 2hidroxi-ciklohexil-, 3-(4-hidroxi-3-metoxi-fenil)propil-, 3-(4-hidroxi-3-metoxi-fenil)-2-propenil-, 3-(4-hidroxi-3-metoxi-fenil)-1-metil-propil- vagy 3-(4-hidroxi-3-metoxi-fenil)-1-metil-2-propenilcsoport,
  - 5 X jelentése CH₃, CH₂CH₃, CH(CH₃)₂, CH₂CH₂CH₃ vagy C(CH₃)₃ képletű csoport és
    - Z jelentése hidrogénatom vagy hidroxilcsoport.
    - 2. Az 1. igénypont szerinti, az (I) általános képletű vegyületek szűkebb körét alkotó (Ia) általános képletű vegyületek, azzal jellemezve, hogy a képletben R jelentése az 1. igénypontban megadott.
    - 3. A 2. igénypont szerinti vegyület, azzal jellemezve, hogy (1) képletű N-[N-(3,3-dimetil-butil)-L-α-asz-partil]-L-fenil-alanin-1-metil-észter.
    - 4. A 2. igénypont szerinti vegyület, azzal jellemezve, hogy (2) képletű N-{N-[3-(4-hidroxi-3-metoxifenil)-propil]-L-α-aszpartil}-L-fenil-alanin.
- A 2. igénypont szerinti vegyület, azzal jellemezve. hogy (3) képletű N-[N-(3-fenil-propil)-L-α-aszpartil]-L-fenil-alanin-1-metil-észter.

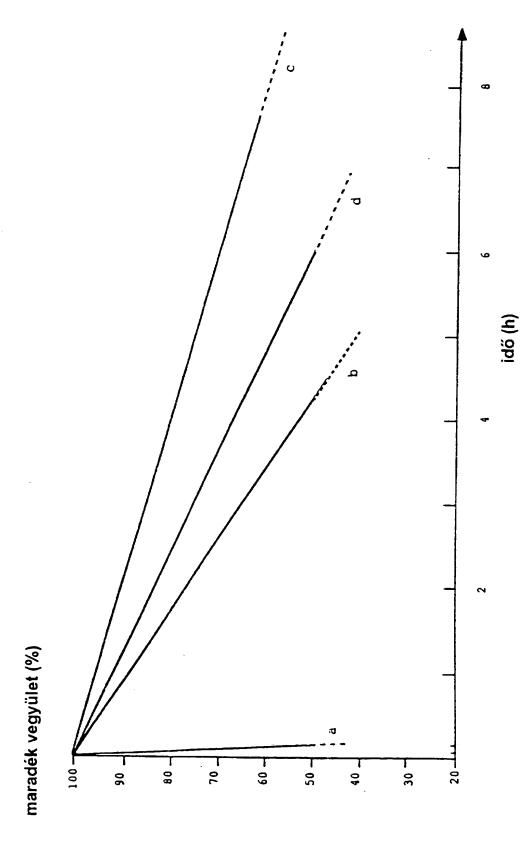
- Édesítőszer-készítmény, azzal jellemezve, hogy édesítőszerként legalább egy 1. igénypont szerinti vegyületet tartalmaz.
- 7. Eljárás édesítőszer-készítmény előállítására, azzal jellemezve, hogy édesítőszerként legalább egy 1. igénypont szerinti vegyületet édesítőszer-készítményekben szokásos egyéb alkotórészekkel keverünk össze.
- 8. Eljárás az 1. igénypont szerinti vegyület előállítására, azzal jellemezve, hogy egy (II) általános képletű vegyületet amely képletben X és Z jelentése az 1. igénypontban megadott az előállítandó vegyület R csoportjának megfelelően helyettesített aldehiddel vagy ketonnal kondenzáltatunk, majd a kapott imint in situ nátrium-[ciano-trihidrido-borát](1-)-tal redukáljuk, ahol R jelentése az 1. igénypontban megadott.

HU 218 Î58 B Int. Cl.⁷: C 07 K 5/06

7

HU 218 158 B Int. Cl.⁷: C 07 K 5/06

2. ÁBRA

HU 218 158 B Int. Cl.⁷: C 07 K 5/06

(A)

HU 218 158 B Int. Cl.⁷: C 07 K 5/06

$$CH_{3}$$

$$CH_{3}$$

$$CH_{3} - C - CH_{2} - CH_{2} - NH C H CH_{2}$$

$$CH_{3}$$

$$CH_{2}$$

$$COOCH_{3}$$

$$CO-NH C H CH_{2}$$

$$CH_{2}$$

$$COOCH_{3}$$

COOCH₃

CO - NH
$$\triangleright$$
 C $\triangleleft$ H

CH₂

CH₃

COOCH

CH₂

CH₂

COOCH

$$COOCH_3$$

$$CO-NH \sim C \sim H$$

$$CH_2-CH_2-CH_2-NH \sim C \sim H$$

$$CH_2$$

$$CH_2$$

$$COOCH$$

$$CH_2$$

$$COOCH$$

$$CH_2$$

$$COOCH$$

$$CH_2$$

$$COOCH$$

Kiadja a Magyar Szabadalmi Hivatal, Budapest A kiadásért felel: Törőcsik Zsuzsanna osztályvezető Windor Bt., Budapest

This Page is Inserted by IFW Indexing and Scanning Operations and is not part of the Official Record

BEST AVAILABLE IMAGES

Defective images within this document are accurate representations of the original documents submitted by the applicant.

Defects in the images include but are not limited to the items checked:

☐ BLACK BORDERS
☐ IMAGE CUT OFF AT TOP, BOTTOM OR SIDES
☐ FADED TEXT OR DRAWING
BLURRED OR ILLEGIBLE TEXT OR DRAWING
☐ SKEWED/SLANTED IMAGES
☐ COLOR OR BLACK AND WHITE PHOTOGRAPHS
☐ GRAY SCALE DOCUMENTS
☐ LINES OR MARKS ON ORIGINAL DOCUMENT
☐ REFERENCE(S) OR EXHIBIT(S) SUBMITTED ARE POOR QUALITY
Потиев.

IMAGES ARE BEST AVAILABLE COPY.

As rescanning these documents will not correct the image problems checked, please do not report these problems to the IFW Image Problem Mailbox.